

Sociālā darba speciālistu sadarbības padomes sēdes

PROTOKOLS Nr.1/2013

Rīgā,

2013.gada 13.martā

Skolas ielā 28, 2.korpusa 1.stāva 11.telpā

plkst. 10.00

SĒDĒ PIEDALĀS:

Ize Skrodele-Dubrovskā, padomes vadītāja, Labklājības ministrijas (turpmāk – LM) Sociālās iekļaušanas un sociālā darba politikas departamenta direktore

Padomes locekļi:

Ārija Baltiņa, Latvijas Profesionālo sociālā darba speciālistu asociācijas prezidente

Dace Erkena, Latvijas Universitātes P.Stradiņa medicīnas koledžas Sociālās aprūpes katedras vadītāja

Andra Mīte, Baltijas Psiholoģijas un menedžmenta augstskolas docente

Mārīte Šīre, Sociālo darbinieku biedrības valdes locekle

Lolita Vilka, Rīgas Stradiņa Universitātes Sociālā darba katedras vadītāja

Dace Zvirgzdiņa, LM Sociālās iekļaušanas un sociālā darba politikas departamenta vecākā referente

Citi:

Līga Āboltiņa, Sociālo darbinieku biedrības valdes priekšsēdētāja vietniece

Inese Sarmīte Girska, Vadības un sociālā darba augstskolas „Attīstība” pārstāve

Zinaīda Gofmane, Inčukalna novada sociālā dienesta vadītāja

Kaspars Jasinkēvičs (Mārtiņa Moora vietā), Rīgas sociālā dienesta Sociālā darba nodaļas vadītājs

Una Putniņa, Mārupes novada sociālā dienesta vadītāja

Astrīda Raževa, asociētā profesore, Latvijas Universitātes Pedagoģijas, psiholoģijas un mākslas fakultātes studiju programmas „Sociālais pedagogs” direktore

Ize Rudzīte, Latvijas Pašvaldību sociālo dienestu vadītāju apvienības valdes priekšsēdētāja, Skrīveru novada sociālā dienesta vadītāja

Baiba Rudzroga, Iecavas novada sociālā dienesta sociālā pedagoģe

Inese Štekele, Latvijas Sociālo pedagogu asociācijas prezidente, Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departamenta Izglītības pārvaldes Izglītības atbalsta nodaļas vadītāja

Laura Treimane (Ligitas Vrubļevskas vietā), Izglītības un zinātnes ministrijas Augstākās izglītības, zinātnes un inovāciju departamenta vecākā referente

Ilona Zagorska, Baldones novada sociālā pedagoģe

SĒDĒ NEPIEDALĀS:

Daiga Grenovska, Rucavas novada sociālā darbiniece
Skaidrīte Gūtmane, Latvijas Kristīgās akadēmijas rektore
Iveta Liepiņa, Valmieras pilsētas sociālā dienesta vadītāja
Mārtiņš Moors (aizvieto Kaspars Jasinkēvičs), Rīgas domes Labklājības departamenta Sociālās pārvaldes priekšnieks, departamenta direktora vietnieks
Vita Pūķe, Ogres novada domes priekšsēdētāja vietniece
Irīna Vereščagina, Liepājas Universitātes lektore
Ligita Vrubļevska (aizvieto Laura Treimane), Izglītības un zinātnes ministrijas Augstākās izglītības departamenta vecākā referente

Sēdi protokolē:

Dace Zvirgzdiņa, padomes locekle, LM Sociālās iekļaušanas un sociālā darba politikas departamenta vecākā referente

Darba kārtība:

1. Padomes sēdes atklāšana un darba kārtības apstiprināšana.
2. Informācija par Latvijas Sociālo pedagogu federācijas (LSPF) padomes priekšsēdētāja Kristapa Keiša aicinājumu LM pārstāvim 2013.gada 27.martā piedalīties LSPF 3.kongresā.
3. Diskusija:
 - 3.1. par kopīgo un atšķirīgo sociālo darbinieku un sociālo pedagogu studiju programmās;
 - 3.2. par kopīgo un atšķirīgo sociālā darbinieka un sociālā pedagoga praksē;
 - 3.3. par iestādes/ organizācijas, kuru pārstāv, sadarbību ar sociālajiem pedagogiem.
4. Citi jautājumi.

Sēdes norise:

**1. Padomes sēdes atklāšana un darba kārtības apstiprināšana.
(I.Skrodele-Dubrovka)**

I.Skrodele-Dubrovka atklāj 2013.gada pirmo Sociālā darba speciālistu sadarbības padomes (turpmāk - Padome) sēdi un dalībnieki apstiprina sēdes darba kārtību (skatīt pielikumā).

I.Skrodele-Dubrovka aicina klātesošos, kas uzaicināti piedalīties Padomes sēdē, iepazīstināt ar sevi.

**2. Informācija par Latvijas Sociālo pedagogu federācijas (LSPF)
padomes priekšsēdētāja Kristapa Keiša aicinājumu LM pārstāvim
2013.gada 27.martā piedalīties LSPF 3.kongresā.**

(I.Skrodele-Dubrovka)

I.Skrodele-Dubrovka informē, ka ir saņemts LSPF padomes priekšsēdētāja K.Keiša aicinājums LM pārstāvim piedalīties 2013.gada 27.martā LSPF 3.kongresā, kurā pulcēsies LSPF biedri, praktizējoši sociālie pedagogi, augstskolu mācībspēki un topošie profesionāļi. Kongresa tēma – Sociālā pedagoga profesijas konkurētspēja izglītības un labklājības sistēmā. Lai LM pārstāvis sagatavotos kongresam, ir svarīga klātesošo pieredze un viedoklis par iestādes/ organizācijas, kuru pārstāv, sadarbību ar sociālajiem pedagogiem.

I.Skrodele-Dubrovka sniedz prezentāciju „Sociālais pedagogs Latvijā” (skatīt pielikumā) informējot, ka pašlaik Latvijas sociālie pedagogi ir apvienojušies divās profesionālās organizācijās – Latvijas Sociālo pedagogu asociācija (LSPA) (dibināta 05.08.2005.) un Latvijas Sociālo pedagogu federācija (dibināta 22.09.2010.). Lai noskaidrotu sociālo pedagogu situāciju praksē, LM 2013.gada februārī-martā ir veikusi sociālo dienestu vadītāju aptauju, kuras rezultāti arī ir apkopoti prezentācijā.

3. Diskusija.

(I.Skrodele-Dubrovka)

(A.Raževa, Ā.Baltiņa, L.Vilka, K.Jasinkēvičs, L.Āboltiņa, I.Štekele, L.Treimane,
I.Zagorska, A.Mite, I.Rudzīte, U.Putniņa, Z.Gofmane)

I.Skrodele-Dubrovka uzaicina klātesošos dalīties pieredzē un paust viedokli par sociālajiem pedagogiem Latvijā - par kopīgo un atšķirīgo sociālā pedagoga un sociālā darbinieka studiju programmās un praksē.

A.Raževa vērs uzmanību, ka jau 2003.gadā tika izstrādāts profesijas „sociālais pedagogs” standarts. Profesijas standarta projekta izstrādē aktīvu dalību ņēma LSPA. Tomēr LSPF iesniedza darba grupai apjomīgus iebildumus un ieteikumus, daži no kuriem nebija saprotami pat RTU politologam. Rezultātā – vienošanās nav panākta, un joprojām valstī nav apstiprināts profesijas „sociālais pedagogs” standarts.

A.Raževa informē, ka šobrīd Latvijā tikai divās augstākās izglītības iestādēs, t.i., Rēzeknes augstskolā un Latvijas Universitātē, ir „aktīvas” studiju programmas „Sociālais pedagogs”. Liepājas Universitātē studentu skaits manāmi samazinās. Ir arī nepilna laika studenti, kuri ar jau citā profesijā iegūtu kvalifikāciju, piemēram, vadības zinātnēs, teoloģijā u.c., tagad studē sociālo pedagoģiju.

A.Raževa izsaka lielu paldies iestāžu, tādu kā – izglītības iestādes, ārpusģimenes aprūpes iestādes, policija, probācija, cietums, vadītājiem, kuri ir atsaucīgi un nodrošina studentiem prakses vietas. Pateicība tiek veltīta arī tiem sociālo dienestu vadītājiem, kuri pēc tam, kad no izglītības iestādēm masveidā tika atbrīvoti sociālie pedagogi, šos profesionāļus pieņēma darbā pašvaldības sociālajā dienestā, atgādinot,

ka tika grozīti tiesību akti, nosakot, ka šis profesionālis nav obligāti nepieciešams katrā izglītības iestādē.

I.Skorodele-Dubrovskā interesējas, vai kvalifikāciju ieguvušie sociālie pedagogi šobrīd var atrast darbu?

A.Raževa atbild, ka tas, kurš vēlas atrast darbu, to arī atrod. Biežāk gan esot tā, ka darba devēji zvana un interesējas par labiem studentiem, kurus var ieteikt kā potenciālos darbiniekus. Tomēr, ne visi atbilstošu izglītību ieguvušie ir rekomendējami sociālā pedagoga darbam.

A.Raževa stāsta, ka sociālais darbinieks ir sociālās zinātnes pārstāvis, bet sociālais pedagogs – izglītības zinātnes pārstāvis. Sociālie pedagogi studiju procesā apgūst:

- klasisko pedagoģiju (pedagoģijas vēsture, didaktika, audzināšanas teorija un metodika);
- juridiskās zinātnes (tiesību zinātnes, bērnu un ģimenes tiesības, sociālā deviācijas);
- rehabilitāciju (caur darbošanos, lai nav tikai runāšana, bet radīt, kaut ko paliekošu; sports, darbs ar dabas materiāliem, metālapstrāde);
- vispārīzglītojošie priekšmeti atbilstoši Boloņas procesam (vadības pamati, uzņēmējdarbības pamati, projektu rakstīšana).

Ā.Baltiņa informē, ka ir vēlme projektā „iestrādāt” prasību, lai visos bērnu SAC-os ir sociālais pedagogs un arī speciālais pedagogs.

A.Raževa turpina, ka iekļaujošo izglītību un speciālo izglītību studenti apgūst 1.kursā, un, ja vēlas, tad 2.kurā var iziet praksi speciālā institūcijā. Sarmīte Tūbele „gatavo” speciālās izglītības speciālistus. Ir speciālās izglītības skolotāja prasības. Sociālais pedagogs maina cilvēka uzvedību, rīcību caur darbību, izglītību.

Ā.Baltiņa papildina, ja pilotprojekts (par aprūpes līmeņiem SAC-os) pierādīs, ka nepieciešami šie speciālisti, tad ministrija finansējumu nodrošinās.

L.Vilka stāsta, ka mūsu valstī sākumā bija koncepcija „sociālais darbinieks – sociālais pedagogs” vai „sociālais darbinieks / sociālais pedagogs”. Sociālā pedagoģija nāk no Vācijas, Šveices, Austrijas. Čehijā saka, ka sociālais pedagogs ir sociālais darbinieks, kas orientēts darbam ar jaunatni.

L.Vilka turpina, ka sociālā pedagoģija ir uzvedības maiņa caur darbu. Sociālā pedagoga funkcijas – attīstošā, atbalstošā, papildinošā, aizvietojošā, kompensējošā. Izglītības standarts ir vienāds, bet kāds ir saturs? Sociālajā darbā ir gan sociālā pedagoģija, gan speciālā pedagoģija.

L.Vilka vaicā – kas veido sociālo politiku valstī? Nepieciešams pārrunāt abu profesiju standartus, salīdzināt tos, jo tas ir pamats, no kā mācīs studentus. To būtu svarīgi izdarīt.

K.Jasinkēvičs domā, ka bāze ir vienota abām profesijām.

L.Āboltiņa pauž viedokli, ka nav skaidrs teorētiskais pamatojums, uz kādām teorijām balstās šīs izglītības.

I.Štekele informē, ka Rīgā ir 119 skolas, un visās šajās skolās ir sociālie pedagogi. Praksē neesot neskaidrības par to, ko dara sociālie pedagogi un, ko – sociālie darbinieki. Federācija saskata problēmas finansējumā, sociālos pedagogus – valsts, sociālos darbiniekus – pašvaldības. Firmās labprāt pieņem darbā sociālos pedagogus, jo viņi prot strādāt ar klientiem. Rīgā skolās ir atbalsta komanda, kurā ir gan sociālais pedagogs, gan sociālais darbinieks.

L.Treimane iesaistās paužot, ka sociālais pedagogs ir nozīmīga profesija, kuras pamatā ir rūpes par otru cilvēku. Sociālais pedagogs tiek sagatavots darbam galvenokārt izglītības iestādēs.

L.Treimane turpina par tematisko sadalījumu, nozares sadalījumu. Krīzes gados studijām pedagoģijā bija samazināts finansējums, bet sociālajiem pedagogiem samazinājums nebija. Vai ir pietiekams sociālo pedagogu skaits? Pilna laika studiju programmās atbilde ir 14-16%.

L.Vilka pauž, ka sociālā pedagoģija kā nozare atrodas „zem” sociālā darba. „Zem” sociālās labklājības nozares „palikt apakšā” arī sociālo pedagoģiju.

A.Raževa uzsver par svarīgu esam arī profesionālas attīstības jautājumu – tālākizglītība, pēcdiploma izglītība. Latvijas Universitāte piedāvā maģistra studiju programmas divos virzienos.

I.Zagorskas viedoklis ir, ka problēma pastāv finansējuma avota jautājumā – kurš dos naudu – Labklājības ministrija vai Izglītības un zinātnes ministrija. Praksē sociālā darba „kārtību” nosaka sociālā dienesta direktors, sociālais pedagogs tagad arī ir sociālā dienesta darbinieks, bet „pasūtījumu” / darba uzdevumu viņš saņem no skolas direktora – strādāt ar konkrētu gadījumu.

I.Štekele informē, ka Asociācija un S.Šimfa (Latvijas Pašvaldību savienība) aktīvi runā ar skolu direktoriem par sociālo pedagogu nepieciešamību skolās.

A.Mīte vērš uzmanību, ka svarīgs ir preventīvais darbs ar jaunatni.

I.Rudzīte interesējas, vai ir kaut kur noteikts, ka skolā obligāti jābūt sociālajam pedagogam.

I.Zagorska turpina, ka tas, ka skolā ir pieejams sociālais pedagogs, ir pluss, bet tas, ka viņš „uzsūc” visu skolas vidi – mīnuss. Sociālais pedagogs, strādājot skolā, ātrāk un labāk saņem informāciju, nekā tad, ja viņš strādā sociālajā dienestā.

L.Vilka uzsver aktuālu jautājumu par sociālā pedagoga statusu. Trijstūrī „skolnieks – pedagogs – sociālais pedagogs” pastāv interešu konflikts. Kas ir sociālais pedagogs? Vai skolas kārtības sargs, vai arī skolnieka atbalsts un aizstāvis?

L.Vilka stāsta, ka mēs nejam uz to, ka nākotnē būs sociālais pedagogs / sociālais darbinieks, t.i., divi vienā. Mēs ejam uz konkrētu specializāciju.

L.Vilka un *K.Jasinkēvičs* ir vienisprāt, ka mums nav tāds termins kā „specializācija”.

L.Vilka informē, ka RSU tālākizglītība nodrošina padziļinātas zināšanas.

U.Putniņa pauž viedokli, ka mums pašiem ir jābūt skaidriem šiem jautājumiem, lai nebūtu „rosols”.

Z.Gofmane stāsta, ka sociālais darbinieks dara visu, sadarbojas ar bāriņtiesu, policiju, sociālo pedagogu, „ģimenistu”, sociālā dienesta vadītāju, skolas direktoru. Sociālajam pedagogam „uzkrauj” arī klases audzinātāja pienākumus.

L.Vilka vaicā – kā mēs saprotam šīs profesijas, kā plānot izglītību? Runa ir par tiesībām, pienākumiem, atbildību. RSU studentiem māca pašaizsardzības metodes; par to nav regulējums, cik tālu sociālais darbinieks drīkst pašaizsargāties. Tāpat svarīgi, kāds ir sociālā darbinieka statuss, kad viņš iet tiesā un tiesājas sava klienta vārdā (pārstāv). Zināma līmeņa sociālais darbinieks varētu tikt pieaicināts tiesā, ja iztiesā sociālo gadījumu tiesā. Arī jautājums, kā apieties ar agresīviem klientiem, ir aktuāls.

I.Skrodele-Dubrovka izsaka pateicību Padomes dalībniekiem un it īpaši viesiem par aktīvo diskusiju.

Lēmums – Padomes sēdes dalībnieku informāciju Labklājības ministrijas pārstāvim izmantot prezentācijā, ar kuru iepazīstināt Latvijas Sociālo pedagogu federācijas 2013.gada 27.marta 3.kongresa dalībniekus.

Sēdes noslēgums 12:20.

Pielikumā sēdes materiāli:

1. Padomes sēdes darba kārtība.
2. Prezentācija „Sociālais pedagogs Latvijā”.

Sēdes vadītāja

I.Skrodele-Dubrovka

Protokolēja

D.Zvirgzdiņa